

60 jaar geleden : de moord in de duinen

Op 8 juli 1933 werd in de duinen tussen de Wellingtonrenbaan en de Troonstraat een mooie jonge vrouw vermoord. Pas op 1 augustus vonden spelende kinderen het lichaam van de ongelukkige.

Intussen zijn zestig jaar voorbijgegaan maar die moord is nooit opgelost. Voor veel Oostendenaars is dit de moord geweest die altijd het meest tot de verbeelding heeft gesproken.

Twintig jaar geleden schreef ik in mijn boekje „Langs 't hard zand” : *gans het land stelde belang in deze mysterieuze zaak. Ook de buitenlandse pers toonde voor deze moord veel interesse.* Wanneer men nu de feiten overschouwt, stelt men vast dat inderdaad alle elementen in deze wrede gebeurtenis aanwezig waren om een knappe moderne detective-roman op te bouwen. Vandaar dan ook de meer dan normale belangstelling voor de hele zaak.

Eerst en vooral was er de plaats van de misdaad. Alles heeft zich afgespeeld in de onmiddellijke omgeving van de toen nieuwe dancing "California", opgetrokken nabij het gebouwencomplex dat men het "New Park Village" had genoemd. Er was in die tijd ook nog een tweede befaamde dansgelegenheid "Les Grottes d'Ostende".

Mooie winkeljuffrouw

Het slachtoffer heette Margaretha Cheyns, een arbeidersdochter die werkte als winkeljuffrouw. Het mooie meisje was dolverliefd op ene Octaaf Wijffels, marconist op de Oostende-Doverlijn. Op die bewuste 8 juli waren Octaaf, Margaretha en een vriend, Van Bockrijk, nog naar Blankenberge gegaan. 's Avonds zijn Octaaf en zijn vriend dan naar de "California" getrokken. Van Margaretha werd tot 1 augustus niets meer verno-

De toen nog bestaande duinen in Mariakerke waar de moord op Margaretha Cheyns, werd gepleegd. (circa 1910)

men, dus tot op het ogenblik dat kinderen haar in het zand ondergedolven lichaam ontdekten.

Lange tijd werd Wijffels als hoofdverdachte aanzien temeer omdat hij aan een vriend had gevraagd te verklaren dat hij hem tot aan zijn pensioen in de Sportstraat had vergezeld. Maar de juridische foutjes stapelden zich op. Alle mannen die Margaretha in de nacht van het onheil in de omgeving van de "California" zouden kunnen hebben gezien, werden duchtig aan de tand gevoeld. Heel wat Oostendse mannen werden als klant van de "California" genoemd, o.m. de bekende boekhandelaar Mathieu Corman.

Er zou ook sprake zijn geweest van nachtelijke smokkelpraktijken. Op een bepaald ogenblik was er zelfs sprake dat er verdovende middelen zouden zijn aangevoerd met een raceboot. Die boot lag maanden na de moord nog in de kelders van de "California".

Mysterieus

In deze moordzaak werd er eigenlijk nooit een dader gevonden. Maar -waarschijnlijk is dit enig in de geschiedenis van de Belgische rechtspraak- de ouders van Margaretha gingen in beroep tegen deze afhandeling van het onderzoek. Het gevolg hiervan was dat Octaaf Wijffels naar het Hof van Assisen van Brugge werd verwezen. Hij was vrij tot op de vooravond van het proces in 1935. De twijfel speelde maar gedeeltelijk en Wijffels werd tot 10 jaar veroordeeld. Niemand nam daar vrede mee en in 1938 werd Wijffels opnieuw in vrijheid gesteld.

Intussen kwamen steeds meer zaken aan het licht. Zo had de politiemann die op 1 augustus 1933 de put waarin het lichaam van Margaretha was ontdekt, moest bewaken zijn post voor een kwartier verlaten. Toen hij terugkwam, was de put toeggegooid. Het gevolg hiervan was dat men die put nooit meer heeft terugge-

vonden waardoor meteen ook alle mogelijke sporen van de dader(s) waren verdwenen.

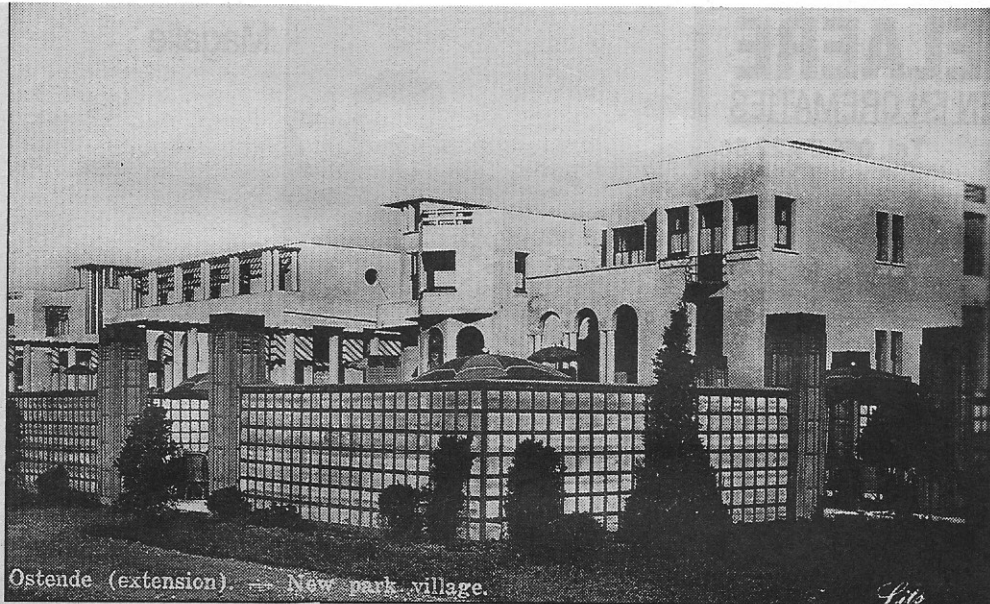
Toen het lijk van Margaretha volledig werd opgegraven, hadden getuigen kunnen vaststellen dat het lichaam halfnaakt was, wat op een verkrachting kon wijzen. Hierdoor werd er gedacht aan een of andere *duinenloerder*, iemand die er zijn plezier in heeft koppeltjes te beloeven.

Een ander raar gegeven was de bekentenis van ene Van Borm, bijgenaamd Spada. Deze man trok later naar Spanje om er in de Bugeoorlog mee te vechten. Maar toen Van Borm naar België was teruggekeerd, herriep hij zijn bekentenis en verklaarde dit gezegd te hebben om interessant te doen.

Daarop drong Wijffels aan op de herziening van zijn proces. Tien jaar na de moord, in 1943, kwam er een tweede Assisenzaak, nu in Antwerpen. Als student kon ik toen een paar van de zittingen meemaken. Verschillende van de getuigen wisten niet meer precies wat ze tien jaar geleden allemaal hadden verklaard. Andere getuigen waren uit België weggevlucht voor de Duitsers, anderen zaten ergens ondergedoken. Tenslotte werd Wijffels definitief vrijgesproken en van de Staat kreeg hij het achterstallig loon voor al die jaren uitbetaald.

Ondanks deze vrijspraak bleef bij vele Oostendenaars de twijfel bestaan. Wijffels, Wijffels met een paar vrienden of één of andere duinoelorder... wellicht heeft de ware moordenaar zijn geheim al in zijn graf meegenomen. Tot op heden hoort men nog steeds praten over de mysterieuze moord in de duinen.

Omer Vilain

Ostende (extension). — New park village.

Een stukje van het "New Park Village", waar de dancing "California" deel van uitmaakte. (1933)